

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЮРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра журналістики та мовної комунікації

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Гуманітарно-педагогічний факультет
С. АВИЦЬКА
2023 року

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
журналістики та мовної комунікації,
протокол № 11 від 09 травня 2023 р.
Згодують кафедри
Марина НАВАЛЬНА

РОЗГЛЯНУТО
Гарант ОП «Журналістика»
Світлана ХАРЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історія української та зарубіжної журналістики»

Спеціальність 061 – Журналістика
Освітня програма – Журналістика
Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник – канд. пед. наук Чумак Т. М.

Київ – 2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ

І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра журналістики та мовної комунікації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

_____ Інна САВИЦЬКА

« _____ » _____ 2023 року

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

журналістики та мовної комунікації,

протокол № 11 від 09 травня 2023 р.

Завідувач кафедри

Марина НАВАЛЬНА

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Журналістика»

_____ Світлана ХАРЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія української та зарубіжної журналістики»

Спеціальність 061 – Журналістика

Освітня програма – Журналістика

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник – канд. пед. наук Чумак Т. М.

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Історія української та зарубіжної журналістики

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	061 Журналістика	
Освітня програма	Журналістика	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	300	
Кількість кредитів ECTS	10	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік (3 семестр, 2 курс), іспит (4 семестр, 2 курс)	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	
Семестр	3, 4	
Лекційні заняття	60 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	105 год.	год.
Лабораторні заняття	- год.	год.
Самостійна робота	135 год.	год.
Індивідуальні завдання	- год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5, 6 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Історія української та зарубіжної журналістики»:

Ознайомити студентів з історією розвитку української та зарубіжної журналістики, етапами її становлення, історичним контекстом виникнення преси в Україні та за рубежом. Дати загальну картину розвитку вітчизняних та зарубіжних медіа, інфраструктури.

Основні завдання:

- вивчити основні історичні етапи розвитку української та зарубіжної журналістики.
- показати динаміку розвитку вітчизняних та зарубіжних медіа в умовах конкретно-історичного періоду;
- домогтися засвоєння студентами основних знань з дисципліни;
- дати основні знання про історичне мислення в контексті дисципліни;
- показати варіативність та складність розвитку українських та зарубіжних медіа з огляду на їхню залежність протягом ХХ століття від різних держав, ідеологій та політик;
- ознайомити студентів із методами роботи з аналізу історії преси.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- роль і місце журналістики в системі знань студента;
- історію формування українських та зарубіжних медіа;
- вплив ідеології на журналістську творчість;
- основних діячів – творців журналістики;
- різноманітність наукових підходів до вивчення історії української та зарубіжної журналістики;
- особливості існування української журналістики в різні історичні періоди;
- способи впливу на аудиторію в умовах тоталітарності;
- специфіку діяльності українських медіа в період перебудови;

вміти:

- застосовувати теоретичні та історичні знання у своїй практичній діяльності;
- аналізувати явища, що відбувались в історії журналістики;
- володіти навичками аналізу журналістських матеріалів із використанням історико-типологічного методу;
- використовувати різноманітні підходи до аналізу системи та класифікації як української, так і зарубіжної журналістики.

Набуття компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент. СК03. Здатність створювати медіапродукт.

СК04. Здатність організувати й контролювати командну професійну діяльність.

СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких програмних результатів навчання (ПР):

ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

- ПР05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.
- ПР06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.
- ПР07. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.
- ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.
- ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.
- ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.
- ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	тижні	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Становлення і розвиток світової журналістики від явищ пражурналізму та античності до початку XX століття.												
Тема 1. Періодизація історії журналістики. Пражурналістика доби Середньовіччя і Відродження Основні підходи до періодизації історії світової журналістики. Пражурналістські явища греко-римської античності. Основні політичні центри середньовічної Європи та формування періодичних видань. Публіцистика нового Заповіту. Візантійська ранньохристиянська та	1	2	4			6						

язичницька риторика.													
Тема 2. Європейська журналістика у XVII-XIX ст. Формування газетно-журнальної справи. Культурно-історичні передумови виникнення газет у Німеччині. Цензурна політика. Французька преса XVII ст. Англійська преса XVII ст. Розвиток преси під час Англійської буржуазної революції. Німецька журналістика XVIII ст. Французька преса XVIII ст.	2-3	4	6			10							
Тема 3. Північноамериканська журналістика XVII ст. – XVIII ст. Перші газети на території північноамериканських британських колоній. Преса під час війни за незалежність. Головні тенденції редакційно-видавничої політики періоду Реконструкції. Формування національної преси в напівколоніях і колоніях. Зародження преси в колоніальних володіннях. світські та місіонерські видання для місцевого населення. Періодичні видання колоній та напівколоній.	4-5	4	4			12							
Тема 4. Розвиток періодичної преси в Росії в XVIII ст. – XIX ст. Становлення Російської журналістики у XVIII ст. «Академічна» журналістика. Вплив	6	2	4			6							

політичних ідей I чверті XIX ст. на пресу.													
Тема 5. Еволюція світових ЗМІ у XIX-XX ст. Особливості розвитку ЗМІ в країнах Європи, Азії, Америки та Африки. Тенденції еволюції ЗМІ.	7	2	1			6							
Модульна контрольна робота			2										
Разом за змістовим модулем 1		14	23			40							
Змістовий модуль 2. Основні тенденції розвитку зарубіжної журналістики та національних ЗМІ у XX ст. – на початку XXI ст.													
Тема 6. Докорінні зміни в зарубіжній журналістиці XX ст. Вплив мілітаристської, шовіністичної та тоталітарної ідеології на світову систему журналістики першої половини XX століття: перевага пропаганди в журналістській діяльності; технізація, інтеграція, перетворення на головну галузь в інформаційному суспільстві – основні риси журналістики другої половини XX століття. Глобалізація інформаційних процесів. Комунікаційні інновації XIX ст. Поява масової журналістики. Поява інформаційних агентств. Виникнення нових газетних жанрів і форм.	8-9	4	4			6							
Тема 7. Розвиток західної преси у XX ст. Типологічна еволюція періодики. Чинники стрімкого розвитку друку на початку XX ст. Феномен «нового журналізму».	10	2	4			6							

Розвиток нових жанрів журналістики Перші регулярні передачі напередодні I світової війни. Становлення телебачення і ЗМІ.												
Тема 8. Електронні ЗМІ у глобальних комунікаційних процесах. Становлення і розвиток радіомовлення і телебачення. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. Радіожурналістика ХХ ст. Формування електронних ЗМІ та їх вплив на розвиток журналістики в світі. Тележурналістика. Зародження, становлення і розвиток радіо і телебачення в Україні через призму загальносвітових процесів і тенденцій.	11-12	4	4			6						
Тема 9. Визначальні тенденції розвитку світової журналістики II пол. ХХ ст. Розвиток телевізійної мережі. Громадське телебачення в Європі. Сучасні тенденції і проблеми формування суспільного мовлення в Україні. Сучасна комунікаційна політика Росії в Азії, Європі та світі. Інформаційна політика Росії щодо України та на пострадянському просторі. Журналістика і пропаганда як визначальна ознака	13	2	4			6						

імперської політики в інформаційну епоху: протиріччя доби глобалізації.													
Тема 10. Національні особливості системи ЗМК Преса Німеччини. Сучасна тележурналістика Німеччини Сучасна журналістика Франції. Преса Франції. Журналістика Африки. Преса Африканського континенту. Телебачення і радіо. Журналістика Латинської Америки. Преса Латинської Америки. Тележурналістика. Конвергентні ЗМІ.	14	2	2			6							
Тема 11. Світові школи журналістики Особливості формування, тенденції формування світових шкіл журналістики. Основні школи світової журналістики, їх представники та здобутки.	15	2	2			5							
Модульна контрольна робота	16		2										
Разом за змістовим модулем 2		16	22			35							
Усього годин		30	45			75							
Змістовий модуль 3. Розвиток української журналістики.													
Тема 1. Українська журналістика на межі XIX-XX ст. Громадівський рух у Наддніпрянській Україні у 1860-90-ті роки. Видання журналу «Основа». Валуєвський циркуляр та Емський указ. «Записки Юго-	1	2	4			6							

Западного отдела ИРГО». Український часопис «Громада» (1788-89 рр.). М. Міхновський «Самостійна Україна». Створення перших українських політичних партій та партійних видань: РУП, РУРП, УРП, УСДП.											
Тема 2. Революція 1905 року і народження української національної преси на східноукраїнських землях. Маніфест Ніколая II. Оголошення свободи друку в маніфесті. Українська «Громада» на Полтавщині на чолі з братами Шеметами. Другий український часопис «Рідний край». Перший український щоденний орган під Росією «Громадська Думка» (Б. Грінченко). Газета «Рада». Партійна преса: тижневик «Слово» – центральний орган УПСД.	2	2	4		6						
Тема 3. Перша світова війна і українська преса. Доля української преси на східних українських землях під Росією. Преса Українських січових стрільців (УСС). Союз Визволення України (СВУ) та його "Вістник". Преса полонених українців у таборах Австро-Угорщини та Німеччини. Українська преса в чужих мовах під час першої світової війни.	3	2	4		6						

Тема 4. «Медовий рік» української журналістики. Революція 1917 р. і відродження української преси під Росією. "Нова Рада". "Робітнича газета". "Боротьба" і "Народна Воля". Територіальне розгалуження суспільно-політичної преси. Дальший розвиток за змістом і місцем видання. Преса, що виходила поза межами України. Українська преса на Кубані. Українська преса в чужих мовах.	4	2	4			6						
Тема 5. Гетьманщина та початок занепаду вільної української преси. Стаття С. Єфремова у «Новій Раді» «Хресною пугтю». «Вісник ради народних міністрів». Закон Директорії «Про державну мову в УНР». Боротьба України за незалежність, більшовицька окупація та зародження радянсько-партійної преси в Україні: від ленінської «Іскри» до «Правди».	5	2	4			2						
Тема 6. Преса Західної України між світовими війнами. Селянська преса «Галичини». Газета «Діло». Типологізація та спеціалізація видань Галичини. Жіноча преса	6	2	4			2						

Прикарпаття: від «Першого вінка» до «Радянської жінки». Українська преса Північної Буковини та Закарпаття в міжвоєнний період.													
Тема 7. Партійно-радянська преса в Україні. Ленінський період: "О программе местных газет". Циркуляри ЦК РКП(б); "Об обращении серьезного внимания на периодическую печать" і т.п. Жанрова палітра газети «Правда». Народження фейлетону в радянській пресі. Партійна преса як чинник народження тоталітарних культів та як жертва тоталітарного режиму.	7	2	4			2							
Модульна контрольна робота	8		2										
Разом за змістовим модулем 3		14	28			30							
Змістовий модуль 4. Українська журналістика середини ХХ ст.													
Тема 8. Преса періоду культу особи. Газети «Правда» та «Комуніст» на «боротьбі внутрішнього фронту» за індустріалізацію, колективізацію: обраність тем, цензура, «неправдива журналістика», «обрана правда». Радянська преса як слуга влади. Широке застосування масових форм редакційної роботи: «переклички», огляди, рейди. Масова участь добровільних кореспондентів. Радянська преса з точки	9	2	4			6							

зору нормативних теорій медіа.													
Тема 9. Преса української діаспори у міжвоєнний період. Таборова преса: «Український скиталець». Географія української діаспорної преси. Ураїнська преса у Франції («Тризуб», «Українське слово», «Військова справа», «За збройну Україну»). Українська преса Китаю та Далекого Сходу («Вісті українського клубу в Харбіні», «Засів», «Добробут», «Поступ», «Листи з Далекого Сходу», «Манчжурський вісник»). Заокеанська преса: тематичне та типологічне різнобарв'я видань: «Свобода», «Народна воля», Америка, «Пора», «Заморський вісник», «Мазепинці», «Нова Україна» та інші.	10-11	4	8			6							
Тема 10. Українська журналістика часів Другої світової війни. Партійно-радянська преса після Другої світової війни. Радянська офіційна преса, партизанські видання, обласні газети обкомів КПУ. Газета незалежників Галичини «Самостійна Україна». Інформаційне агентство ТЕЛЕПРЕС. Радіо під час війни як механізм інформування та засіб мобілізації. Окупаційна преса часів війни. Преса	12-13	4	8			6							

періоду повоєнної відбудови: основні теми, цензура, ждановщина, боротьба з українським буржуазним націоналізмом, антицерковна кампанія, лисенківщина, боротьба з космополітизмом. Особливості хрущовської «відлиги»: боротьба з культом особи. Шістдесятники та дисиденти. Українська національна патріотична преса періоду застою: «Український вісник» (1972), журнал «Кафедра», альманах «Євшан-зілля», «Народна газета», «Віче».												
Тема 11. Перебудова в країні та в історії преси. Стаття у «Вільній Україні» "Узурпатори і узурповані", яка відбивала звинувачення у нібито небажанні КПУ поділитися пресою, поліграфічними потужностями тощо з політичною опозицією. Розгляд питання «Про узурпацію районної, міської і міськрайонної преси партійними комітетами Львівської області». Початок процесу розділення газет. Створення альтернативних ЗМІ. Трансформація радянської преси. Поява ринку преси в Україні.	14-15	4	8			6						
Тема 12. Становлення української журналістики в незалежній Українській державі.	16	2	2			6						

Національні ЗМІ України. Збільшення ефективності преси. Проблеми українського національного медіапростору. Журналістика в умовах війни та глобальних викликів.													
Модульна контрольна робота	17		2										
Разом за змістовим модулем 4		16	32			30							
Усього годин		30	60			60							

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Не передбачено навчальним планом</i>	

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Перші інформаційні центри у Західній Європі: Італії, Німеччині, Франції	4
2	Передумови виникнення книгодрукування	4
3	Становлення журналістики в країнах Латинської Америки, Азії та Африки	4
4	Історія становлення і розвитку ЗМІ в США	4
5	Зростання ролі засобів масової комунікації у ХХ ст.	4
6	Національні особливості системи ЗМК Великобританії	4
7	Національні особливості системи ЗМК Франції	4
8	Національні особливості системи ЗМК Німеччини	4
9	Особливості розвитку ЗМІ на рубежі ХХ і ХХІ ст.	4
10	Електронні ЗМІ у глобальних комунікаційних процесах	3
11	Тенденції розвитку світової журналістики початку ХХІ ст.	3
12	Національні особливості систем ЗМК	3
13	Аналіз Валуєвського циркуляра та Емського указу про заборону української мови	4
14	Читання Маніфесту Ніколая 2: аналіз причин, результатів для створення умов розвитку української преси	4
15	Робота з текстами із видань таборової преси	4
16	Аналіз тексту М.Міхновського «Самостійна Україна»	6

17	Гетьманщина та початок занепаду вільної української преси.	6
18	Преса Західної України між світовими війнами.	4
19	Партійно-радянська преса в Україні: специфіка, завдання, розвиток тощо	8
20	Преса періоду культу особи: журналістика як слуга влади.	4
21	Преса української діаспори. Аналіз інтернет-сайту diasporiana та пошук зарубіжних (діаспорних видань). Аналіз визначеного видання: формат, зміст, автура тощо.	2
22	Українська журналістика часів Другої світової війни: джерела, особливості, форматність, зміст.	4
23	Партійно-радянська преса після Другої світової війни: від повоєнної відбудови до перебудови. Перебудова в країні та в історії преси.	10
24	Становлення української журналістики в незалежній Українській державі. Журналістика в умовах війни та глобальних викликів.	4
	Разом	105

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Не передбачено навчальним планом</i>	

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Періодизація історії журналістики. Пражурналістика доби Середньовіччя і Відродження	8
2	Європейська журналістика XVII ст. Зарубіжна журналістика епохи Просвітництва XVIII ст	6
3	Північноамериканська журналістика XVII-XIX ст. Становлення журналістики в країнах Латинської Америки, Азії та Африки	8
4	Розвиток періодичної преси Росії в XVIII-XIX ст.	6
5	Докорінні зміни в зарубіжній журналістиці XX ст.	8
6	Еволюція світових ЗМІ у XIX - першій половині XX ст.	6
7	Розвиток західної преси у першій половині XX ст.	8
8	Електронні ЗМІ у глобальних комунікаційних процесах. Становлення і розвиток радіомовлення	6
9	Визначальні тенденції розвитку світової журналістики II пол. XX ст. – поч. XXI ст.	8
10	Національні особливості систем ЗМК	6
11	Світові школи журналістики	5
12	Українська журналістика на межі XIX-XX ст.	6
13	Революція 1905 року і народження української національної преси на східноукраїнських землях	4
14	Перша світова війна і українська преса.	6
15	«Медовий рік» української журналістики.	4
16	Гетьманщина та початок занепаду вільної української преси	6
17	Преса Західної України між світовими війнами	4
18	Партійно-радянська преса в Україні.	6
19	Преса періоду культу особи.	4
20	Преса української діаспори у міжвоєнний період	6
21	Українська журналістика часів Другої світової війни.	4
22	Партійно-радянська преса після Другої світової війни. Перебудова в країні та в історії преси.	6
23	Становлення української журналістики в незалежній Українській державі. Журналістика в умовах війни та глобальних викликів.	4
	Разом	135

7. Тематика рефератів:

1. Історія журналістики як наука і навчальна дисципліна: об'єкт, методи, зв'язок з іншими галузями та навчальними курсами.

2. Історія зарубіжної журналістики як наука і навчальна дисципліна: основні аспекти.

3. Принципи періодизації історії зарубіжної журналістики.
4. Журналістика і масова комунікація та їх функції в суспільстві.
5. Питання щодо пражурналістських явищ у Древньому Єгипті.
6. Прообрази сучасних газет у Давньоримській імперії.
7. Перші офіційні видання за правління Юлія Цезаря.
8. Анналі понтифіків як пражурналістське явище.
9. Латинська ранньохристиянська риторика.
10. Візантійська ранньохристиянська та язичницька риторика.
11. «Акта сенатус» та «Акта діурна» – прообрази майбутніх газет.
12. Християнська публіцистика пізньої античності та раннього

середньовіччя.

13. Інформаційні листки в стародавньому Китаї.
14. Зародження і розвиток інформаційних листків в Кореї. Кибельчон.
15. Попередники газет у середньовічній Європі.
16. Поява рукописних листків та рукописних газет.
17. Друковані листки та газети після появи верстата Гуттенберга.
18. Французька преса XVII ст.
19. Англійська преса XVII ст.
20. Розвиток преси під час Англійської буржуазної революції.
21. Історичні передумови «Памфлетної війни».
22. Тенденції розвитку англійської журналістики в добу Просвітництва.
23. Німецька журналістика XVIII ст.
24. Французька преса XVIII ст.
25. Перші газети на території північноамериканських британських колоній.
26. Преса під час війни за незалежність.
27. Головні тенденції редакційно-видавничої політики періоду

Реконструкції.

28. Формування національної преси в напівколоніях і колоніях.
29. Становлення Російської журналістики у XVIII ст.
30. «Академічна» журналістика.
31. Вплив політичних ідей I чверті XIX ст. на пресу.
32. Зародження преси в Японії. Йомі-урі.
33. Зародження преси в колоніальних володіннях.
34. Світські та місіонерські видання для місцевого населення.
35. Перші патріотичні видання.
36. Періодичні видання колоній та напівколоній.
37. Докорінні зміни в зарубіжній журналістиці XX ст.
38. Еволюція світових ЗМІ у XX-XXI ст.
39. Роль Теофраста Ренодо в зародженні сучасної газети.
40. Перші регулярні періодичні видання («Ла газетт», «Авізо реляціон цайтунг» тощо).
41. Особливості зародження журналістики в Чехії, Словаччині, Угорщині та Польщі.
42. Розвиток західної преси у I пол. XX ст.
43. Основні тенденції розвитку журналістики в добу телебачення.

44.Електронні ЗМІ у глобальних комунікаційних процесах.

45.Становлення і розвиток радіомовлення.

8. Питання до заліку з курсу «Історія зарубіжної журналістики»

1. Антична пражурналістика: усна, знакова, письмова. Періодизація. Театральне дійство як одне з передтеч журналістики.
2. Софістика й ораторське мистецтво Стародавньої Греції: Лісій, Ісократ, Демосфен.
3. Життя й політична кар'єра Юлія Цезаря. Характеристика стилю Цезаря-публіциста. Римська протогазета «Acta Diurna».
4. Творчість Цицерона – вершина ораторського мистецтва античності.
5. Красномовство імператорського Риму. Творчість Сенеки. Памфлет «Огарбузнення».
6. Рання християнська публіцистика євангелістів I-IV ст. і апостола Павла.
7. Рукописні видання XV – XVI ст. – попередники періодики у Європі (венеціанські газети, «фуггер»-газети, «летючі листки»).
8. Усна і письмова журналістика західноєвропейського Середньовіччя.
9. Протестантська й гуманістична публіцистика XV – XVI ст. (М. Лютер, Л. Валла, П. Аретіно).
10. Проповіді Томаса Мюнцера і «Листи темних людей» Ульріха фон Гуттена як зразки публіцистичної майстерності в епоху Реформації.
11. «Похвала глупоті» й «Домашні бесіди» Еразма Роттердамського як публіцистичні твори епохи Відродження.
12. Поняття власне журналістики. Революційна роль друкарського верстата Й. Гуттенберга у створенні інформаційного обміну.
13. Перші друковані газети Західної Європи XVII ст.
14. Діяльність Т. Ренодо у «Французькому Меркурії». Ренодо – засновник і редактор «Ла Газетт».
15. Зародження свободи преси в Англії. Трактат Д. Мільтона «Ареопагітика».
16. Англійська просвітницька журналістика XVIII ст. Журнали Д. Аддісона й Р. Стіла.
17. Журналістська й публіцистична діяльність Д. Дефо.
18. Журналістська й публіцистична діяльність Д. Свіфта.
19. Американська журналістика XVIII ст. Діяльність У. Бредфорда, Б. Харріса, Дж. Кемплелла.
20. Памфлет Т.Пейна «Здоровий глузд».
21. Діяльність французьких просвітників-енциклопедистів (Монтеск'є, Вольтер, Дідро)
22. Передреволюційна публіцистика Марата. Газета «Друг народу». Публіцистика Бабьофа.
23. Преса періоду Великої Французької революції. Цензура в епоху Наполеона.

24. Французька журналістика Липневої монархії (1830-1848). Журнали Філоппона «Карикатюр» і «Шаріварі». Видання Е.де Жирардена та масова преса.
25. Журналістика Франції I пол. XIX ст. Газети «Монітер», «Конституціоналіст», «Журнал дебатів». Жанри памфлету й фейлетону. Публіцистика О. Бальзака.
26. Виникнення перших літературних журналів у XVIII – XIX ст. Видавнича та журналістська діяльність Б. Франкліна. Політичний памфлет «Про работоргівлю».
27. Журналістика США періоду Війни за незалежність (1775-1783).
28. Американська концепція свободи преси. Діяльність Т. Джеферсона.
29. Журналістська та публіцистична діяльність К. Маркса і Ф. Енгельса. «Нова Рейнська газета».
30. Англійська журналістика у XIX ст. Еволюція ЗМІ. «Times» – найстаріша загальнонаціональна газета. Видатні редактори газети Дж.Уолтер, Т.Барнс, Дж.Ділейн.
31. Особливості англійської журналістики I пол. XIX ст. Основні типи англійських газет. Виникнення щоденних та масових видань. Діяльність першої журналістської династії (газети «Суспільні оголошення», «Ранкова хроніка»). Перші репортери.
32. Журналістсько-публіцистична діяльність Ч. Діккенса і В.Теккеря.
33. Особливості німецької преси I пол. XIX ст. Найбільш впливові видання («Загальна газета» Котта, «Рейнський Меркурій» Герреса).
34. Публіцистична діяльність Г. Гейне, Г. Бюхнера, Л. Берне, А. Коцебу.
35. Преса Паризької комуни. «Золотий вік» французької преси. Публіцистична діяльність Е.Золя. Памфлет «Я обвинувачую!»
36. Преса Німеччини у кінці XIX – поч. XX ст. Політика Бісмарка в галузі преси.
37. Особливості журналістики США кінця XIX – поч. XX ст. Публіцистика Марка Твена. «Прогресивне десятиліття» Рузвельта.
38. Загальна характеристика преси Західної Європи і США у I пол. XX ст. Масові видання: «New York World» Дж. Пулітцера, «New York Journal» У. Херста. Поняття «жовта преса».
39. Загальна характеристика преси Західної Європи і США у I пол. XX ст. Поняття «якісна преса». Газета Дж.Окса «New York Times».
40. Народження сучасної журналістики розслідувань. Рух «макрейкерства». Діяльність провідних журналів «McClure's», «American Magazine» тощо.
41. Діяльність видатних репортерів XX ст. на прикладі творчості Ервіна Кіша, Ернста Хемінгуей, Джона Ріда, Володимира Гіляровського та ін.
42. Щотижневі зарубіжні журнали новин XX ст. («Time» Х. Люса і Б. Хаддена, «Newsweek» Т. Дж.С. Мартіна, «US News & World Report» Д. Лоуренса).
43. Сучасні зарубіжні масові ілюстровані журнали XX ст. («Life», «Look», «Saturday Evening Post», «Paris-Match») та журнали-дайджести («Business Week», «Fortune»; ділові журнали «Literary Digest», «Rider's Digest»).

44. Типологічна еволюція зарубіжних періодичних видань у ХХ ст. Таблоїдна журналістика: «Illustrated Daily News» Паттерсона і Маккорміка, «Daily Mirror» Херста тощо.
45. Науково-популярні зарубіжні журнали ХХ ст.: «National Geographic», «Geo» тощо.
46. Найбільші світові агентства ЗМІ: Havas, Associated Press, Reuters, France Press, UPI, ТАРС.
47. Визначальні тенденції розвитку світової журналістики II пол. ХХ ст.- початку ХХІ ст.
48. Національні особливості сучасних систем ЗМК.
49. Світові школи журналістики.
50. Електронні ЗМІ у глобальних комунікаційних процесах.

9. Питання до іспиту з курсу «Історія української журналістики»

1. Перші україномовні видання в Східній Україні на початку ХХ ст.
2. Преса політичних партій і рухів доби української революції.
3. Типологічна характеристика україномовної преси Східної України.
4. Українська преса в роки Першої світової війни.
5. Друковані і рукописні видання січових стрільців.
6. Жанрова палітра газет доби Центральної Ради.
7. Українська преса в роки непу та українізації (1921-1928 рр.).
8. Зародження партійно-радянської преси України.
9. Преса Західної України між світовими війнами.
10. Загальний стан української преси поза СРСР напередодні другої світової війни.
11. Українська таборова преса.
12. Перебудова преси у зв'язку з початком другої світової війни.
13. Преса ОУН і УПА в роки другої світової війни.
14. Українська преса Північної Буковини та Закарпаття.
15. Преса української діаспори у міжвоєнний період.
16. Доба лібералізації суспільства та розвиток преси. Самвидав.
17. Східноукраїнська преса часів Другої світової.
18. Західноукраїнська преса часів Другої світової. Преса ОУН-УПА (1942-1945 рр.).
19. «Нове Запоріжжя» – тип окупаційного видання 1941-1943 рр.
20. Партійно-радянська преса періоду другої світової.
21. «Хрущовська відлига»: плюси та мінуси для журналістики.
22. Постаті періоду 40-х-середини 60-х рр.
23. Рухівська преса. Проблематика. Ідейно-тематичний зміст
24. В. Чорновіл як редактор «Українського вісника».
25. Преса в період перебудови.
26. Нові форми роботи ЗМІ у період перебудови: «дискусійні листки», «круглі столи», «діалоги» в пресі, «прямий ефір», «теле-радіомости».
27. Преса періоду відновлення незалежності в Україні.
28. ЗМІ в незалежній Україні.
29. Зародження українського радіомовлення.
30. Радіомовлення 1939-1943 рр.

31. Історія телебачення України. Провідні телекомпанії в Україні.
32. Онлайн-журналістика: історія функціонування.
33. Доля журналістів, які відстоювали свободу преси і свободу думки.
34. «Український вісник» за редакцією В. Чорновола та Л. Шереметьєвої.
35. Журнал «Кафедра» Михайла Осадчого.
36. Суспільно-політичні й громадсько-культурні передумови виникнення української самвидавної літератури і журналістики.
37. Загальна характеристика самвидавної преси.
38. Особливості праці журналістів у самвидавній пресі.
39. Рухівська преса. Проблематика. Ідейно-тематичний зміст.
40. Радіомовлення України періоду становлення (20-поч. 40-х рр.): історія і розвиток, специфіка роботи.
41. Радіомовлення України періоду Другої світової війни.
42. Регіональне радіомовлення: суть та функції.
43. Сучасний радіопростір в Україні.
44. Передумови виникнення телебачення в Україні.
45. Українське телебачення в 1991-2000 роках: становлення та функціонування.
46. Місце телебачення в Україні на сучасному етапі.
47. Журнал «Визвольний шлях». Загальна характеристика.
48. Журнал «Сучасність». Загальна характеристика.
49. Українська журналістика в умовах війни і глобальних викликів.
50. Небезпека висвітлення подій в зоні ведення бойових дій.

10. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Перша офіційна газета (настінна, рукописна) «Щоденні протоколи сенату і римського народу», що поширювала інформацію про діяльність сенату серед населення Риму й усієї імперії, з'явилася в Римі під час правління:

- а. Гай Юлія Цезаря
- б. Калігули
- в. Марка Антонія
- г. Софокла

2. Найдавніша техніка гравюри, яка виникла у Китаї і стала найпоширенішим способом розмноження малюнка або тексту за допомогою кліше, вирізаного на дереві, камені чи глині (до появи друкарень), називається:

- а. Ліногравюра
- б. Ксилографія
- в. Шовкографія
- г. Гравюра

3. «Громадський гомеродром» як вид «усної газети», до обов'язків якого входило щоденне оповіщення жителів про найважливіші міські новини, існував у

- а. Німеччині
- б. Франції
- в. Іспанії
- г. Греції

4. Слово «газета», яке використовується більшістю європейських мов, походить від:

- а. популярної опери La Gazzetta, яка висміює вплив газет на життя людей.
- б. слова gaxeta, яке на одному з діалектів означає «сорока» - так називали дітей, що голосно кричали, продаючи інформаційні бюлетені на вулицях.
- в. назви дрібної венеціанської монети (gazzetta), яку читачі платили за даний інформаційний листок.
- г. назви друкарні.

5. Бюро Фуггерів у Лейпцигу, що поширювало рукописні відомості новин, зібрані торговими агентами в усіх європейських державах, королівських дворах, торгових корпораціях і навіть римській курії, надсилало свої інформаційні листи:

- а. усім охочим безкоштовно, як рекламу свого Торгового дому і банку;
- б. лише передплатникам, що вносили щорічно особливу плату за цей товар,
- в. вільно продавали усім охочим.
- г. продавали тільки в певні дні.

6. Спосіб друкування тексту за допомогою рухомих літер, який самостійно винайшов Іоганн Гутенберг, спирається на:

- а. принцип штемпелювання (Фестський диск).
- б. принцип відтиснення з дощок (ксилографії Китаю).
- в. обидві технології.
- г. інший спосіб.

7. Перші друковані газети, зразки яких донесла до нас історія, виходили в:

- а. Страсбурзі
- б. Аугсбурзі
- в. Лейпцигу
- г. З'явилися майже одночасно в Страсбурзі та Аугсбурзі

8. Перші друковані газети були:

- а. щорічними
- б. щотижневими
- в. щоденними

г. не мали певного періоду виходу

9. В період з 1609 по 1700 рр. в Німеччині було зафіксовано

- а. 30 газет
- б. біля 200
- в. більше 400
- г. понад 1000

10. Перша газета, яка складалася лише з оголошень, вийшла в 1673 р. і називалась

- а. «Гамбурзький відомчий кур'єр»
- б. «The Daily Courant» («Щоденні куранти»),

11. Перша щоденна газета Європи з'явилася в 1650 р., у Лейпцигу і називалась

- а. «Gezzetta di Genova» («Генуезька газета»)
- б. «Einkommende Zeitung» («Газета, що надходить»)

12. Цензурування європейської преси почалося в 1502 р., коли:

- а. було прийнято Вормський едикт, спрямований проти Лютера, який передбачав запровадження попередньої цензури у Німеччині.
- б. в Іспанії було прийнято закон, згідно з яким усі друковані видання повинні були проходити попередню цензуру. Цензорські функції покладалися на державні та церковні структури.

в. в Англії було прийнято закон, згідно з яким будь-який друкар повинен був отримати королівський патент на свою діяльність, а цехова організація друкарів – “Компанія книговидавців” – була зобов'язана не лише подавати друковані матеріали на попередню цензуру, а й стежити за діяльністю членів свого цеху

г. у Римі з'явився перший “Індекс заборонених книг”, що видавався Ватиканом і вводив цензуру на видання, які циркулювали на території держав католицького світу. Причому “Індекс заборонених книг” переслідував не лише за написання, видання та поширення заборонених книг, а й за їх читання та зберігання

13. У якій країні налагоджена друкарська справа та вмиле використання переваг “ідеологічного лібералізму” дозволило отримати чималий прибуток від продажу друкованої продукції у сусідні країни?

- а. в Німеччині
- б. в Голандії
- в. в Ірландії
- г. в Іспанії

14. Перший журнал, який побачив світ 5 січня 1665 р. в Парижі, мав наукову орієнтацію і виходив спочатку раз на тиждень, потім – раз на два тижні на 12 сторінках, називався:

- а. «Journal des Savants» («Журнал учених»),

б. «Philosophical Transactions of the Royal Society» («Філософські праці Королівського товариства»)

в. «Il Giornale de' letterati» («Журнал літераторів»)

15. У якій промові Ісократ стверджує, що не стільки володіння словом, скільки знання справою – умова справжнього красномовства:

а. «Панегірик»

б. «Проти софістів»

в. «Про обмін майном»

г. В іншій

16. В античності відомі були роди красномовства:

а. Дорадче, урочисте

б. Судове, дорадче

в. Урочисте, судове, дорадче

г. Судове, урочисте

17. 95 тез проти католицької церкви належать:

а. Івану Вишенському

б. Мартіну Лютеру

в. Іоганну Гутенбергу

г. Марку Аврелію

18. Хто з публіцистів періоду Реформації проголосив, що церква і духовенство не є посередниками між людиною і Богом:

а. Жан Кальвін

б. Мартін Лютер

в. Іоганн Гутенберг

г. Марк Аврелій

19. Друкарський верстат винайшов:

а. Жан Кальвін

б. Мартін Лютер

в. Іоганн Гутенберг

г. Марк Аврелій

20. Роком народження європейської газетної періодики є:

а. 1704

б. 1609

в. 1631

г. 1604

21. Перший журнал в Англії називався:

а. Вчені записки

б. Журнал вчених

в. Філософські праці

г. Вчені праці

22. Б. Франклін є родоначальником жанру:

- а. нарису
- б. памфлету
- в. есе
- г. статті

23. Першою газетою в Новій Англії є:

- а. Пенсільванія газетт
- б. Бостон Газетт
- в. Бостон ньюс леттер
- г. Нью-Йорк таймс

24. Яка з газет відноситься до якісної преси:

- а. Санді таймс
- б. Дейлі міррор
- в. Файненшл таймс
- г. Санді телеграф

25. Які журнали видавали Д. Аддісон і Р. Стилль:

- а. Опікун; За та проти
- б. Базіка; Буркун
- в. Базіка; Глядач
- г. Опікун; Глядач

26. Як називався памфлет, в якому Д. Дефо застосував метод, який зустрічався в сатиричній літературі, де він замаскувався під прихильника панівної церкви:

- а. «Заклик до честі і справедливості»
- б. «Скромна пропозиція»
- в. «Найкоротший шлях розправи з диссентерами»

27. Автор трактату «Міркування про походження нерівності між людьми»:

- а. Жан-Жак Руссо
- б. Дені Дідро
- в. Марк Аврелій
- г. Вольтер

28. Основний жанр, який використовується в період Англійської буржуазної революції:

- а. Нарис
- б. Памфлет
- в. Есе
- г. Проповідь

29. Ідеологію «дигерів» висловлював:

- а. Дж. Лільберн

- б. Дж. Мільтон
- в. Дж. Уінстенлі

30. Автор памфлету «Сенс церковного устрою»:

- а. Марк Аврелій
- б. Дж. Лільберн
- в. Дж. Мільтон
- г. Жан-Жак Руссо

31. У якому памфлеті Лільберн виступав за скасування державної монополії на пресу, називаючи її «нестерпною, несправедливою і тиранічною»:

- а. «Нові ланцюги Англії»
- б. «Захист природженого права Англії»
- в. «Свобода вільному»

32. На якому з етапів перестала існувати роялістська преса?

- а. 1.
- б. 2
- в. 3

33. Г. Бабеф видавав газету:

- а. Папаша Дюшен
- б. Трибуна народу
- в. Монітер
- г. Дейлі телеграф

34. Урядова газета Паризької Комуни:

- а. Нова Республіка
- б. Офіційна газета
- в. Комуна
- г. Нова газета

35. Газета, редагована Ж. Валлес:

- а. Клич народу
- б. Друг народу
- в. Соціалістична партія

36. Перший номер «Нової Рейнської газети» вийшов:

- а. 1844 р
- б. 1848 р
- в. 1842 р
- г. 1840 р

37. Ідеологію національно-визвольного руху висловлювала арабська газета:

- а. Місрун
- б. Аль-Ватан
- в. Аль-Вака аль-Міср

г. Аль-Вака Місрун

38. Девізом якого арабського журналу було гасло «Єгипет для єгиптян»:

- а. Абу Наддара
- б. Аш-шіфа
- в. Аль-Хукук

39. Бульварно-сенсаційну газету «Дейлі мейл» Хармсворт видавали:

- а. 1894 р
- б. 1896 р
- в. 1908 р
- г. 1900 р

40. Який журнал видавав Ендрю Бредфорд?

- а. Дженерал мегезін
- б. Порт-Фоліо
- в. Америкен мегезін
- г. Трибуна люду

41. Яка епістема охоплює процес розвитку американської журналістики з 1801 по 1861 рр .:

- а. Просвітницька
- б. Національна
- в. Пуританська
- г. Протестантська

42. Компанія «Майніті сімбун» була заснована:

- а. 1874 року в Токіо
- б. 1879 в Осаці
- в. 1872 року в Токіо

43. У Японії в жовтні 1945 р виникли агентства:

- а. Дзідзо прес, Кіодо Цусін
- б. Домей цусин, Дзідзо прес
- в. Кіодо Цусін, Домей цусин
- г. Домей цусин

44. Японські газети поділяються на типи:

- а. префектурального типу
- б. загальнонаціональні
- в. загальнонаціональні, префектурального
- г. загальнонародні

45. Періодичні видання японських газет визначаються як:

- а. якісні
- б. якісно-масові
- в. масові

46. Канал № 4 почав офіційне регулярне телемовлення:

- а. 1974 р
- б. 1966 р
- в. 1982 р

47. Британське телебачення для масової аудиторії:

- а. Бі-Бі-Сі-1 і Ай-Ті-Ві
- б. Бі-Бі-Сі-2 і Канал №4
- в. Ай-Ті-Ві і Канал №4

48. Початок кольорового мовлення у Великобританії на каналі:

- а. Ай-Ті-Ві
- б. Бі-Бі-Сі-2
- в. Бі-Бі-Сі-1

49. Спортивний канал супутникового мовлення в Великобританії:

- а. Скай ньюс
- б. Скай - 1
- в. Скай телевижн

50. У післявоєнний період у Франції було створено агентство:

- А. Ашетт
- Б. Франс Прес
- В. Гавас

10. ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

ОКР «Бакалавр» спеціальність – «Журналістика»	Кафедра журналістики та мовної комунікації 2023 – 2024 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Історія української та зарубіжної журналістики»	ЗАТВЕРДЖУЮ Завідувач кафедри _____ М.І. Навальна Протокол № _ від _ . р.

Тестові завдання різних типів

1. 1. Встановіть відповідність між журналістськими жанрами та їх складовими:

1	Замітка, репортаж, звіт, інтерв'ю.	1	Художньо-публіцистичні жанри.
2	Есе, нарис, фейлетон, памфлет.	2	Аналітичні жанри.
3	Кореспонденція, стаття, коментар, огляд, рецензія.	3	Інформаційні жанри.

2. Яке видання не входить у «Велику трійку» японських загальнонаціональних газет:

	«Асахі сімбун»;
2	«Майніті сімбун»;
3	«Токіо сімбун»;
4	«Іоміурі сімбун»

3. Нові форми роботи ЗМІ України у період перебудови:

4. Першим книгодрукарем був:

1	Томас Мюнцер;
2	Дж. Свіфт;
3	Й. Гутенберг;
4	Аддісон.

5. Як називався рух прогресивних журналістів, що виник у США на початку ХХ ст.?

6. Видатна роль у становленні американської журналістики належить:

1	Б. Франкліну;
2	Т. Джефферсону;
3	Дж. Міллеру;
4	Д. Кемпбеллу.

7. Які структурні елементи журналістики є в ораторському мистецтві?

8. Найвидатнішими французькими просвітниками, які виступали від імені всього народу, були:

9. В. Чорновіл був редактором часопису:

10. Яка поправка до конституції назавжди скасовувала рабство на території США?

Екзаменаційні запитання

1. Роль християнства в розвитку масовокомунікаційних процесів. Зародження ранньохристиянської публіцистики.
2. Розвиток періодичного друку в Англії першої пол. ХІХ ст.

11. Методи навчання

Словесні (розповідь, пояснення, навчальна дискусія, лекційний метод), практичні (вправа, практична робота, створення та представлення презентацій, самопрезентацій, колективне обговорення проблем, студентські наукові конференції, захист творчих проєктів), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

12. Форми контролю

Вивчення курсу супроводжується проведенням поточного контролю (усне та письмове опитування), проміжної атестації у межах кожного модуля (тестуванням за усіма темами модуля), підсумкового контролю 1 модуля (залік) та 2 модуля (іспит).

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 01.05.2023 р. № 404).

Шкала оцінювання

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

Рейтинг з додаткової роботи $R_{\text{ДР}}$ додається до $R_{\text{НР}}$ і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{\text{ШТР}}$ не перевищує 5 балів і віднімається від $R_{\text{НР}}$. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Рекомендована література

Основна

1. Богачевська-Хомяк М. Білим по білому. Жінки в громадському житті України. 1884–1939. К.: Либідь, 1995. 362 с.
2. В епіцентрі подій – журналіст. Громадсько-політичне видання./Упорядники В.Чамара, В.Іншаков. Дніпропетровськ: Журфонд, 2005. 400 с.
3. Владимиров В. М. Історія української журналістики (1917–1991): Навч. посіб. К. : МАУП, 2007. 174 с.
4. Горевалов С. І., Крупський І. В. Українська військова журналістика: становлення і роль у національно-визвольних змаганнях за утворення самостійної держави (1914–1920). Л.: Військовий ін-т при Держ. ун-ті “Львівська політехніка”, 1997. 216 с.
5. Животко А. Історія української преси: Навч. посіб. для студ. журналістики вищ. навч. закл. / М. Тимошик (упоряд.). К.: НВЦ “Наша культура і наука”, 1999. 368 с.
6. Жиленко І. Р. Історія зарубіжної журналістики (від античності до II пол. XVIII ст.): навчальний посібник. Суми : Вид-во СумДУ, 2010. 285 с.
7. Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації: Посібник рекомендацій для працівників ЗМІ. Київ: «Компанія ВАІТЕ», 2016. 118 с.
8. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості. – Львів, 2004. С.128.
9. Казакова Т. Історія зарубіжної журналістики : методичні матеріали для студентів заочного та дистанційного навчання зі спеціальності «Журналістика». Харків : ХНУ, 2001. 19 с.
10. Крупський І.В. Національно-патріотична журналістика України. (Друга половина XIX перша чверть XX ст.) Львів: Світ, 1995. 186 с.
11. Мас-медіа України Mass media of Ukraine / О. Волошенюк та ін.: Українське бюро Європейського інституту мас-медіа, Київське наукове товариство ім. Петра Могили. К.: ТОВ “К.І.С.”, 1995. 304 с.
12. Мащенко І. Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. К.: Україна, 2005. 384 с.
13. Мелешенко О. К., Черняков Б. І. Чотири століття британської журналістики // Наукові записки Інституту журналістики. Том 9 (жовтень-грудень). К., 2002. С. 191–228. Мелешенко О. К., Черняков Б. І. Журналістика Франції // Наукові записки Інституту журналістики. Том 10 (січень-березень). К., 2003. С. 159–212.
14. Мелешенко О. К., Чічановський А. А., Шкляр В. І. Інформація, інформаційний. Словник термінів і понять для журналістів і політологів. К. : Грамота, 2007. 72 с. (Сер.«Словник»).
15. Михайлин І. Л. Історія української журналістики. Харків : Прапор, 2004. 320 с. .

16. Михайлин І. Л. Журналістика як всевіт: Вибрані медіа-дослідження Х. : Прапор, 2008. 512 с.
17. Москаленко А. З. Теорія журналістики. К.: Експрес-об'ява, 1998. 334 с.
18. Правове забезпечення інформаційної діяльності в Україні. /За заг. ред. Ю.С. Шемшученка, І.С. Чижа. Київ: Юридична думка, 2006, 384 с.
19. Преса боротьби й ідеї (західноукраїнська публіцистика першої половини ХХ століття) / Збірник текстів. Львів, 1994.
20. Українська журналістика в іменах: У 2т./ За ред. М.М. Романюка. Львів, 1994.
21. Українська журналістика: вчора, сьогодні, завтра / За заг. ред. проф. В. І. Шкляра. К., 1997. 140 с.
22. Україна на шляху до Європи. Колектив авторів./Упорядники В. Шкляр, А. Юричко. Київ: Етнос, 2006. 496 с.
23. Українське телебачення: вчора, сьогодні, завтра. Науково-популярне видання. / За заг. ред. Чижа І.С., наук. ред. Карабанова М.М. Київ: «Дирекція ФВД», 2006. 648 с. .
24. Федченко П. М. Преса та її попередники. Київ: Наукова думка, 1969. 350 с.
25. Хітрова Т. В. Історія зарубіжної журналістики : навчально-методичний посібник / Т. В. Хітрова. Запоріжжя : ЗНТУ, 2019. 155 с.
26. Чиж І.С. Україна: шлях до інформаційного суспільства. Київ: Либідь, 2004. 288 с.
27. Чиж І.С. Не збудуєш словом, коли руйнуєш ділом. Київ: Либідь, 2006, 432 с.
28. Юрійчук Є. П. Становлення і характер радянської влади в Україні. Історико-правові аспекти (1917–1922 рр.). К.: ІЗМН, 1998. 123 с.

Додаткова:

1. Багалеї Д. И. Заслуги Харьковского университета в деле развития местной журналистики. *Харьковские губернские ведомости*. 1903. 17 января (№ 16). С. 2.
3. Бернштейн М. Д. Діяльність Івана Франка-критика у журналі «Друг». *Слово про Великого Каменяра*. Київ, 1956. Т. 2. С. 144 – 214.
4. Бернштейн М. Д. Журнал «Основа» і український літературний процес кінця 50 – 60-х років ХІХ ст. Київ: Вид-во АН УРСР, 1959. 216 с.
5. Бернштейн М. Д. Журналістика. *Історія української літератури: У 8 т.* Київ, 1968. Т. 3. С. 52 – 81.

Інформаційні ресурси

1. <http://dspace.nbuv.gov.ua/> (Наукова електронна бібліотека).
2. <https://docs.google.com/document/d/1sUBDV-qvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk> (Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою інтернет-ресурсів).
3. <http://www.cir.org>. (Columbia Journalism Review).
4. <http://www.fair.org>. (Fairness and Accuracy in Reporting).
5. <http://www.inter.ua/ua/> (Офіційний сайт ТРК «Інтер»).

6. <http://www.ifj.org>. (Міжнародна Федерація журналістів (IFJ – International Federation of Journalists)).
7. <http://www.ji.lviv.ua> (Незалежний культурологічний часопис «І»).
- 8.<http://www.mediachannel.org>. (Media Channel). 19.<http://mediaed.org>. (Media Education Foundation) 20.<http://www.mediakrytyka.info> («Медіакритика» – видання Інституту екології масової інформації ЛНУ ім. Івана Франка).
- 9.<http://www.presswise.org.uk>. («Press Wise Trust»). 22.<http://www.1plus1.net/> (Офіційний сайт ТРК «1+1»).